

„DALMATINSKI HRVAT“ izlazi svake subote.
Godišnja predplata Din 98 — Polugodišnje
Din 48 — Tromjesečno Din 24 — Za Ame-
riku godišnje dva dolara.

OGLASI PRAMA CJENIKU.

Račun kod Pošt. Ček. Ureda, Zagreb, br. 35004

Privremeni telefon

preko dana br. 36 — preko noći br. 29
(inlarubani)

DALMATINSKI HRVAT

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE,

Poštarnina plaćena u gotovu.

„Dalmatinski Hrvat“ je vlasništvo promicateljnog
odбора „Hrvatske Štamparske Zedruge“ s. o. j.
u osnutku u Šibeniku.

Pisma i novci šalju se na adresu:

„Dalmatinski Hrvat“ - Šibenik, Glavna ulica 108
Rukopisi se ne vraćaju. - Pisma ne frankirana
ne primaju, anonimna u koš.

God. III.

ŠIBENIK, 19. SRPNJA 1924.

Br. 819

Nekoć.

Bilo je to davno, prije 15 go-
dina, kad prvi put stupih na tlo
Krešimirova grada. Dodjoh sa za-
darskim sokolašima, zadarskim hr-
vatima, na sokolski slet Krešimirove
župe.

Cio je Šibenik plivao u moru
hrvatskih barjaka. Sa Šubičevca o-
kičena velikom trobojnicom, gruvale
su mužare. Tisuće i tisuće seljaka
crvenim kapicama, stotine sokolova
u crvenim košuljama, sa glazbom i
barjacima dodjoh nam u susret.
Ouaj veličanstveni prizor, kad se
ono more ljudstva spuštalo sa Po-
ljane k moru, neću nikad zaboraviti.

Od uzvika »Živio« odjekivao je
cijeli zaljev. Glazba svira staru so-
kolsku himnu, razdragano mnoštvo
maše kapama i šeširima, pozdravlja
zastavama i rupcima, pjeva, kliče,
plače od zanosa. Ni jedno oko nas
zadarskih Hrvata, nas na milost i
nemilost zadarske ulice prepuštenih
patnika, ne osta suho. Kakvo je to
zadovoljstvo naći se od jednom slo-
bodan, svoj među svojima, gdje
možeš dati slobodna oduška svojim
narodnim osjećajima, to može da

[Faint, mostly illegible text from the newspaper page, appearing as bleed-through or very light print.]



Pravi
Schicht je znak s markom „Jelen“
i doza najbolji jest najbolji
i doza najbolji jest najbolji
i doza najbolji jest najbolji

razumije samo onaj koji je takova šta iskusio.

Iskrcasmo se. Obaspe nas kiša cvijeca. Iz tisuća grla uzvi se pozdrav: Živili braćo zidarski Hrvati! Živila Hrvatska! I dok se izrukavasno-izljubisino s brodom, glazba zahvati divnu starčevićansku himnu. Na prve zvukove sve zapleše, sve ko dogovorno zanosno zapjeva:

Sretna nam bila hrvatska mati, Svaki će život dati njoj.

Naše je geslo „Bog i Hrvati, Hrvat u svojoj kući svoj!“

I uz svirku i pjevanje Starčevićeve himne odosmo u Šibenik, ondašnju austrijsku ratnu luku, sjelo austrijskog admirala.

Nigdje jednog izazovnog poklika, jedne žandarske bajonete. Sve mirno, skladno, bratski, čisto hrvatski. Cio je grad uzeo učešća,

ni jedna kuća ne osta neokićena, ni jedna duša ne osta hladna, nerazdragana. Sreću i zanos opažalo se na svakom licu.

Evo ovako je »Hrvatski Sokol« u Šibeniku, dočekao nas Zadarske Hrvate, proslavio svoju desetgodišnjicu.

OVAKO NEKOĆ.

I sutra će tobožnji taj isti »Sokol«, da proslavi svoju dvadesetpetgodišnjicu. Ne zavidamo! Jedno samo hoćemo da opazimo, da sin koji se odrekao i stidi očeva imena nema prava da se očevim perjem kiši. Pa tako ni taj »Sokol« koji je svoju časnu i slavnu hrvatsku zastavu poslao u muzej, koji se odrekao svog naziva »hrvatski« nema prava da slavi dvadesetpetgodišnjicu osnutka »hrvatskog Sokola« u Šibeniku.

Zadarski Hrvat.

Važno riješenje kasacionog Suda.

U pitanju zaplijenjenih novina, šibenski državni odvjetnik g. Šine Burić imade rek bi sasvim druge narode nego li njegovi kolege u Zagrebu i Sarajevu. Tamo kad se list zapljeni, državno odvjetništvo a ne policija, javlja namah uredništvu, i tiskari, rasprodavačima pismeno, da je dotični broj zapljenjen i što je zapljenjeno, list odmah priredi drugo izdanje, a zapljenjeni prostor ostavlja u bijelu. Ta se je praksa sude uvela, ali ta praksa ne ide Buriću u glavu. On je izaimka i u tomu, i dok se dobije odluku suda, treba čekati dva dana. Međutim kasacioni Sud izdao je načelno riješenje u pogledu osuda, a te se protežu i na zapljene novina. Kako postupaju sudovi u Sarajevu i Zagrebu, to ima da vrijedi i za Šibenik.

Riješenje kasacionog suda glasi:

»U posljednje vrijeme nastale su velike teškoće u radu pojedinih sudova, jer se njihove donesene odluke i presude nisu htjele izvršavati od sudova u kojoj drugoj oblasti naše države, u kojoj još vlada koje od mnogih predratnih sudskih zakonodavstva. Odluke nekog prvostepenog suda u Srbiji nisu se izvršavale u Hrvatskoj i obratno, što je stvorilo ogroman haos u radu pojedinih sudova.

Naši sudovi stajali su na gledištu, da oni nisu dužni izvršavati odluke sudova, koji sude po stranom zakonodavstvu, jer bi — izvršujući ih — došli u sukob sa pozitivnim zakonodavstvom. Primjenjujući skrupulozno to svoje gledište, oni su došli u sukob sa mnogim sudovima iz drugih pokrajina, koji su odgovarali istim načinom, tako da se odluka nekog zagrebačkog suda nije nikako mogla izvršiti u Beogradu i obratno. Ovakav apsurdan rad i tumačenje nekih zakonskih propisa primorao je ministarstvo pravde, da se obrati kasaciji tražeći od nje da donese po ovom sporu obavezu odluku.

Kasacija je uzela u postupak ovaj zahtjev min. pravde, te je još prije tri mjeseca donijela na jednoj svojoj općoj sjednici odluku, kojom se gore pomenuta gledišta i tumačenja pojedinih sudova potpuno negiraju. Po toj odluci, koja je za sve sudove u zemlji potpuno obavezna, moraju svi državni sudovi izvršivati donesene odluke pojedinih sudova, bez obzira da li su te od-

luke donesene na osnovu jednog ili drugog zakonodavstva, koja se u našoj zemlji primjenjuju.

Ova odluka kasacije motivisana je činjenicom, da pravno i formalno postoji samo jedna i jedinstvena država, te se prema tome i sudovi u pojedinim pokrajinama imaju prema tome upravljati, sve do potpunog izjednačenja zakonodavstva kojih u našoj državi ima šest: srbijansko, crnogorsko, bosansko-hercegovačko, hrvatsko-slavonsko, austrijsko i mađarsko.

Ova odluka kasacije dostavljena je min. pravde, koje je tek onomadne uputilo raspis svima sudovima u zemlji, citirajući odredbe same odluke, i naređujući da se ona ima striktno ispunjavati.

Vidit ćemo u buduće, da li će se g. Burić držati ove odluke ili će i na dalje postupiti prama nama drugičje nego li drž. odvjetništva u Zagrebu, Sarajevu i Beogradu postupaju prama tamošnjim novinama.

Fantazija zamj. sreskog poglavara.

Br. 78. od prošle subote, bio nam je od Poglavarstva zarobljen, radi članka, u kojemu se donasla razgovor, vodje španjolskih republikanaca Leroksa sa jednim pariškim novinarom.

Odluka o zupljeni glasi:

Kr. Sresko Poglavarstvo - Policijski Br. 794/12/11. [Odsjek

Šibenik, dne 13. VII. 1924.

Gosp. Medić Niko, (odgovorni urednik „Dalm. Hrvata“) u Šibeniku.

Ovo Kr. Sresko Poglavarstvo — Policijski Odsjek nalazi da na temelju čl. 13 Ustava Kraljevine SHS zabrani rasturanje i prodavanje broja 78 Dalm. Hrvata od 12. srpnja 1924 odštampanog u Pučkoj Tiskari, po Vama kao odgovornim urednikom s

razloga, što članak „Španjolska bu-duća republika“ na trećoj strani lista sadržava skrajnosti uvrede Nj. Velikansva Kralja.

Podjedno se sprovadja djelo sudu u smislu citiranih propisa putem Drž. Odvjetništva

Kr. Sreski Poglavar: u. z. Kukuljić, v. r.

Kada na upravi jednog poglavarstva imade funkcionera, koji ne čitaju naše makar važnije novine ili pak ne znadu što čitaju, onda u njihovim glavama nastaje zbrka — i plijen. U zarobljenom članku nema ni spomena o kralju Aleksandru Karađorgjeviću, već se suboparno prenaša intervju Leroksa o španjolskom kralju, a radi toga naš list, nije nikako mogao biti zapljenjen, jer se po vidovdanskom ustavu nemože plijeniti, ono što je u Barceloni slobodno pisati, čitati i govoriti.

U gradu se govori, da se drž. odvjetnik silno ljutio, da mu policija djava toliko nepotrebnog posla bezsmislenim zapljenama, jer je drž. odvjetnik onaj intervju čitao, pred nekoliko dana, u sarajevskim novinama. Osim toga, se šapuće, kako je policija htjela u subotu upasti našeg odj. urednika, ali se je i tomu energično usprotivio drž. odvjetnik.

Ovaj njegov postupak se tumači tako, da se te i g. Burić, počeo uvjeravati, da svi nalozu, da se progone šibenski Hrvati republikanci, samo jačaju redove ovih, i jer je republikanski pokret u sjevernoj Dalmaciji danas tako jak, da se republikanci ne plaše crnog kabineta u Splitu i njegove podružnice u Šibeniku, koji dnevno stvaraju zaključke i smišljaju osnove, kako bi se imalo uništiti sve Radičeve pristaše na Jadranu.

Primili smo i presudu okružnog suda, kojom je potvrđena gornja zapljena. Proti ovoj presudi uložili smo priziv, da gospodi savjetnicima dokazemo, da se ono, što cenzura u Sarajevu nije zapljenila, nemože ni ovdje plijeniti. Nedvojbeno je da će priziv biti riješen, po našem shvaćanju, pogotovo nakon riješenja Kasacionog suda, o kojemu je govora u današnjem broju, na drugom mjestu.

Plać vile Srbijanke.

(Radčevcima poslanicima).

Spjevao: Nikac od Rovina.

Ovaj Nikac-Čikac-Strikac-Prikac-Gizac i kako vi mili moji republikanci hoćete, da ga nazovemo, spjevao je jednu »bratsku« pjesmu pod gornjim naslovom i posvetio ju je našim narodnim zastupnicima Hrvatskog Narodnog Zastupstva. Ta pjesma počinje ovako: Na koljena zemlji pan' te, poniznici! I ako je čas posljednji, nesretnici! Naša su vam širom vrata otvorena!

Pružamo vam bratsku ruku, vjere punu!

Da ginemo za Jedinstvo, i za Krunu!

Poljubite zemlju grada Beograda!

Pa u njedra hod' te majci, Srbijanci!

Sve ludosti i gluposti, do sad vaše!

Neka idu u zaborav, krv' sle naše!

Skitali ste i lutali, na sve strane!

Grđiti ste i uređjali, naše rane!

Sad u glavu pamet primi' te, radi Boga!

I skrasite na ognjištu, roda svoga!

Jer od tudjeg tuga bije, pamтите li!

A od svoga, sunce grije, vidite li!

Ko za brata ne će brata, dobro znujte!

Tudjina će gospodara, njemu kuku!

Sad na poso pa sperite, svoju bruku!

Sa obraza Frankopanu, ljutu ranu!

Pogledajte oko sebe, na sve strane!

Razvrnute svud vidite, stradne žvane!

Od dušmana i krvnika, roda svoga!

Ne pod tudji barjak, braćo, ako Boga!

Krst stradanja za slobodu, ponijesmo!

I zbog vas ga na golgotu, iznijesmo!

Beč i Pešta dva su grada, vazda bila!

I do juter krv se vaša, tamo pila!

Več Habsburške krune nema, zlokobnice!

Na konjske je raskovano polkovice!

Manite se više Beča, izgoreo!

Oslav' te se lude Pešte, nek se budi!

Pa gledajte zoru našu, kako rudi!

Koliko suhova, toliko blezgarija, koje je mogao napisati Nikac od Rovina iza kako je polokao kojih dvadeset štampala rakije, jer, poznato mi je, da Nikac od Rovina ne pjeva nigda, ako se nije dobro nalokao šljivovice. Pa on pjantina, da će hrvatskim republikancima davati lekcije i savjete.

Kad bi ovaj radikalni pijantina malo bolje poznavao povijest naše borbe protiv Beča, protiv Pešte i protiv Habsburške Krune, ne bi danas onako pisao.

U ovoj pjesmi Nikac govori o proniznicima, o pokajnicima, o nesretnicima — a Čukac nezna da će se jedan dan i on morati pokloniti velikoj ideji Stjepana Radića i da će se kajati, da je u pijanstvu ovako nazivao naše seljačke zastupnike. Dobro je da znamo, kako nas radikalni ljube i štjuju!

Miho Jerinić,

P r a v i

Schicht-sapun s markom „Jelen“ bio je i dosad najbolji, jest najbolji i ostaće najbolji. Pazi na ime Schicht i marku „Jelen“!



Orfanci Rade Pašića.

»Novosti«, list Joce Jovanovića objelodanju prvu seriju glavnih saradnika Rade Pašića u njegovim mnogobrojnim aferama.

U prvog lista su slijedeći:

1. Kulon, pariški burzijanac.
2. Dr. Milan Stojadinović, ministar financija.
3. Dr. Voja Janjić, ministar vjera.
- Dr. Velizar Janković, bivši ministar. Za ovog »Novosti« kažu, da je bio u ortakluku sa Radom Pašićem dok je bio ministar, koji je položaj izgubio na zahtjev R. Pašića. V. Janković pokazao se je naine nedelikatan i nesolidan prilikom diobe Hirša i otkupa Južnih željeznica, kada je pokušao da prikrati Radu Pašića u njegovom dijelu.

5. Velja Popović, advokat, narodni zastupnik i član uprav. odbora Slavenske Banke, bivši šef kabineta ministra predsjednika N. Pašića.

6- Dr. Miloš Martić, advokat iz Dalmacije.

7. Dr. Emerik Tartaglia, advokat iz Dalmacije.

8. Dr. Radaković, advokat.

9. Dr. Niko Novaković, liječnik i narodni zastupnik iz Dalmacije.

Pomoćni agenti i organi za ucjene i sprovođenje nižih poslova: Gjorgije Rot, Ilkić ing., August Mišetić, činov. min. vanjskih poslova, Vasa Vukićević, Ljub. Antić, Milutin Stefanović, Vlada Ristović Mihajlović, bivši sekretar min. vanjskih poslova; Krstulović, direktor Slavenske Banke; Pera Pašić, bivši čin. min. vanjskih poslova.

Mnoga su ova imena poznata i u politici; najbjesniji su to zagovornici vidovdanskoga ustava i jake ruke protiv Hrvata.

Sa slogom se ljudi.

Sa slogom se ljudi
Iz nevolje dižu;
Sa slogom se snaže
I u dobro stižu.

Zeliš k cilju dospiti,
K dobru, sreći, doći?
Sloguj s braćom pa ćeš to
Sve postići moći!

Grgo Petković, seljak.

Splitske nepodobštine

Split 13. srpnja.

(Općinske stvari). Napokon što su mezmici naše općine želili to se je i obistinilo, naime sagradila se nova općinska kuća u kojoj se uložilo više novaca, nego da su se tri novč. sigurnosti. Ali naš mali Gjinu je zadovoljan jer tako će se njegovo ime vjekovječiti, tim više, što će neki od okultuosa u vijeću predložiti da

se na pročelju postavi Spomen-ploča u počast maloga Gjina. Da vidimo. Za gradnju iste nije se dakako pazilo na ekonomiju kao što se niti ne pazi na namještenje činovnika. Nevjerojatno, naša općina po broju činovnika ima ih više no bilo koji državni ured i svaki dan se novi primaju, a neki nepočudni odpuštaju (kao Radelić) Glede činovnika vrijedi dobrim dijelom partizanstvo. Na primjer. Naslovni opć. tajnik Martin Šegvić, šef svoje orjunaške dinastije otpramo mjeseci bio je umirovljen i patriotsko vijeće, po preporuci patriotske uprave ubrojilo je u mirovinu Šegviću sve godine što je u mlade dane izslužio kao austrijski žbir ili financ. Sutridan po umirovljenju bio je uzet u privremenom svojstvu kao tobožnji šef vojnog odsjeka sa plaćicom od 8 hiljada kruna i tako sa mirovinom bere 14 hiljada kruna bez eventualnih komisijskih pristojbina. U općini on i kolega mu Duje Fraivanov vedre i oblače i što onl reku Malome to je gotovo. Većim dijelom tu su namješteni orjunci. Zašto i čemu treba šef vojnog odsjeka kad je tu orjunac Martić koji sve rukovodi? Sada su preuzeli u službu i Luku Loziću i za pomoći ga, dadoše mu nadgledavanje krcama. Osim poznatoga Luke Lozića tu stoji kao šef anagrafskog ureda Jerej Don Matej Škarica, brat na više stolica sjedećeg odvjetnika Dra. Vjekoslava, i njemu et novo su dodijelili Staru Angelinu bivšu činovnicu općinskog Pravidnog Ureda i ta miljunerka, nosi dozvolom i privolom načelnika komad kruha drugim potrebnim i gladojućim osobam. Da, ona je miljunerka, jer prima kamatu od 12% na 900 hiljada kruna, jer prima gracijalu kao kći jednog pok. »uča, jer majka joj prima mirovinu, jer unajmljuje div sobe za tri hiljade kruna i k tomu od općine 3000 kruna. Jeli to partizanstvo? Velika je zasluga načelnika jer je znao svemu doskočiti, pošto u slučaju koje nezgode imade u uredu liječnika, sveštenika, ambulancu a još samo fali jedna primalja i jedna kapelica. Jeli čovjek od oka naš nebiran načelnik?

Glas ispod Marjana.

Tko može nek pomože.

Svojedobno je sreski načelnik Kosto Dragičević na razbojnički način ubio seljaka Nikolu Waltera, rođenog Hrvata. Dragičević je pobjeko i nema toga ni žandara, ni policajca, ni državnog odvjetnika ni ministra, koji bi do sada bili mogli uhvatiti ovog vodju radikala u Bosanskoj Gradiški da mu zakon sudi. Pobjeko je i nema ga! Ali za to bijedna udovica ubijenog Nikole nema koga da se sada brine za nju i za dvoje neke joj dječice. Ona se sad nalazi u tolikoj bijedi, pa svaki onaj Hrvat, koji može treba da ju pomože. I najmanji darak doći će joj kao božija mana. Doprinosi nek se pošalju ravno na njezinu adresu: *Mara ud. Walter pok. Nikole, Doljni Varoš, Stara Gradiška (Hrvatska).*

ORJUNI I JUGO-SOKOLU za uho.

Evo kako njihov »zmajeviti i ognjeviti«, predsjednik, čelnik Orjunie, te duša jugo-Sokola, čava sam o sebi, javno u novinama, svjedočbu poštenjaka.

IZJAVA. *)

Potpisani Josip Kessler, zubar sada u Splitu, izjavljuje, da nije istinita vijest, koju je on poslao iz Šibenika listu »Pobeda« u Splitu, i koja je bila tiskana u br. 44. dne 24 II. 1923 istoga lista, da bi t. j. g. Miloš Šupuk iz Šibenika bio zaračunao potpisanoj osobi 2000 dinara na neutrošenu električnu energiju, već potpisani priznaje, da je sasvim tačan račun prikazao od g. Miloša Šupuka za potrošak energije u stanu potpisnoga i ambulatorijumu u Šibeniku. Uvjerjen je potpisani, da g. Miloš Šupuk nije primio njegovo pismo, kojim je djelomično otkazao električnu energiju za 4 mjeseca u ambulatorijumu.

Žali zato potpisani, što je takovu neistinitu vijest dao tiskati u novinama, te ustae i sve ostale uvredljive izraze svoga dopisa na adresu g. Miloša Šupuka, te ga moli da ustegne doljavu, koju je proti njemu prikazao, radi prestupka uvrede poštenja i na kojoj je urečena rasprava za dan 31. maja 1924. pod Pr. 46/23 Kr. Okružnog Suda u Splitu, te se obvezuje platiti Din. 600 za parbeni trošak, i to kroz 14 dana.

Ovlaštuje potpisani g. Šupuka, da ovu izjavu objelodani u novinama.
Split, dne 31. juna 1924.

Zubar Josip Kessler.

*) Za članke pod ovim naslovom uredništvo ne odgovara.

I takovi danas kod njih vedre i oblače. Mi im uprav zavidimo!

Naši dopisi.

Iz ravnih Kotara na početku srpnja 1924.

Zulum narednika Stričevića u Polači. Na oružničkoj stanici u Polači kod Benkovca, namješten je za narednika neki velikosrpski-radikal Pašićevac: »Stričević«, koji u svom boće da preteče samog Pašića i Pribičevića i šteta da za njega, ovu dvojicu dobrih ljudi još neznađu, pa da ga za to odlikuju kakovim ordenom, jer zbilja ako ćemo po sili suditi od »revnoga« Stričevića niko ga bolje zaslužio nije u cijeloj Eškeaziji, kao što će se viditi po ovom što ćemo sad iznijeti: Ovaj srbski fanatik čisto je sretan i blažen, kad prgoni pristaše i prvake HRSS, ne gledajući da li su ovi ljudi što skrivili, znade ih Vlastima tužiti, te-reteći ih bezdušno i zlobno na svakojsake načine čega bi se zdušao i svjestan čovjek začao!

Što je on počeo raditi u Polači, — to je pravi zulom, kakav se nije po Kotarim zbivao ni kad su po njima turci bitavali. Sudite kakav je to čovjek samo po ovome! O uzkrnim blagdanima dolazi u Polaču u pobode svojim rođacim i prijateljima naš Grgo Petković iz Budaka i kad je ovaj pošao svojoj kući, bio je dočekan na sred puta od narednika Stričevića oboružana revolverom, te od istog bio kojedan lopov interniran u oružničku stanicu, gdje ga je ovaj siloviti zulumčar, dobar jedan poldrug sata, gnjavio svakojakim nepristojnim i neljudskim rječetinama, — koje su izpod svakog ljudskog dostojanstva, — te kad je sav svoj bijes izkalio napokon ga je otpustio iz stanice sa ovim bajdučkim izrazom: *»vidi kući i da te nikad više nisam vidio u Polači!«* Tad se je mašio za revolver veleći: *»Vi ne možete ništa! Evo vidite ovo je sve!«* Odmah nakon nekoliko dana poslije ovog slučaja na isti način zgrabio je na sred puta ni kriva ni dužna Antu Prtenjaču p. Vida odbornika organizacije HRSS iz Polače, te kad je na njega izrigao ko pas svega i svašta, — pustio ga je na slobodu.

Ovo pako dana, kao da je pobjesnio, te gdje god vidi kakvo društvo naših ljudi, da sjedi i da se razgovara, eto ga knjemu, te ga ra-

stjeruje. Tako se je nekad izra polsa kao obično pod hladom odmarala jedna šaka naših težaka iz Polače i to ovih lica: Prtenjača Ante p. Vida, Prtenjača Marko Matin, Prtenjača Pere Šimin, Kulaš Karlo pk. Ante, Kulaš Ante p. Ante, Bobanović Josu p. Ante, Bobanović Božo Tomin, Kulaš Juko Križanov, Matošić Ive p. Ante, Matošić Šime Viciu, Ražnjević Dane p. Ivana, Žilić Ante p. Pavla, Čakarun Bare p. Mate, Kaštelanac Josu Karlov i Tuta Duze p. Kuzmana.

U sve 15 težaka!

Neki su spavali, a neki su se razgovarali. Kad ih je spazio narednik Stričević sav blažen dotrčao je k njima, napao ih onako po Pribičeviću kako samo on znade i on može i tu im se prkosno zaprijetio i pobilježio njihova imena i podastraov prijavu kot. Poglavarstvu u Benkovcu, tužeći ih, da su obdržavali, jednu javnu skupštinu (!) i za to ih je Pašićev ekspont, — kotarski poglavar Ivo Aničin odmah ekspres sebi prizvao i kaznio — nekoje po 8 dana a nekoje po 10 dana, a taj su zatvor morali odmah odastati.

Nije li ovo jedno čudo nečuveno? Jeli ovoga ikad doživio ovaj narod i sačekala ova zemlja?

Jeli ovo lična sigurnost i sloboda? Ima li ovom primjera gdje na širokom svijetu?

Dakle nije slobodao više ni svojim prijateljima i rođacim u pobode doći, a niti se sastati u polju na radji, težak sa težakom, ni u gori, na paši, čoban, sa čobanom?! Lijepo tol Onda, kad ko koga vidi, mora da jedan od drugog biježi!

Nije li ovo prevršilo svaku mjeru i prešlo svaku granicu?

Ovo je jedan nečuveni zulom kojemu nebi slično ni među divljacim našao!

Ko ovako može raditi kao narednik Stričević? Ovako mogu raditi samo Pašićevi žandari.

Ustrišci.

Srpska javnost o optužbi protiv Radice. »Balkan«, iznenadjuje optužbu protiv Radice pa veli: »Optužba protiv Stepana Radice je u našim masama primljena sa podsmejom i nevericom, a u višim društvenim redovima kao jedan manevar, kao jedan trik, kao jedus ucjena, kao prijetnja puškom bez šišeka.

Dolje Jugoslavija! Tiskara ministra vanjskih poslova Jugoslavije dra Ninčića izdala je letak ovoga sadržaja: »Želva Ujedinjena Kraljevina i Živeo Kralji Želva Srpska Nacionalna Omladina! Dole Jugoslavija! Dole izdajice Srpska!«

Dalnja senzacionalna otkrića »Novosti« o zloupotrebama sa državnom imovinom. Zemljoprodničke »Novosti« od 16. ov. mj. donose, da su samo financijski razlozi priislili Pribičevića da stupi u Pašićevu službu. 1922. god. naime Dušan Plavšić, demokrat i ondašnji pomoćnik ministra financija, odredio je 52 milijuna dinara kredita za ishranu pasivnih krajeva. Od toga je Hrvatsko-slavonsko Gospodarsko (onda demokratsko!) društvo dobilo 27 milijuna, koji su upotrebljeni za nepoznate svrhe.

Pribičeviću je uspjelo da zataška ovu aferu. Ali kasnije je Narodna Banka iznova zatražila povratak zajma, pa je Pribičeviću jedini izlaz bio ulazak u službu Pašićevu.

»Novosti« nadalje tvrde, da Pribičević kuša na račun državnih financija uspostaviti propalu »Balkanšku Banku«. Ali radikali ne daju para. Jedino su iz svoga dispozicionog fonda dali 8 milijuna dinara za Pripčevu štampu. Radi toga je Pribičević naredio Svetislavu Popoviću, ministru saobraćaja, da od velikih liferacija na račun ratne odtete oduzima izvjesni postotak za njegovu stranku.

»Novosti« na koncu iznose, da ministar pravde Dr. Grlisogono uz pomoć zagrebačkog advokata Laze Popovića, pravi poslove na račun sekvestra, i to sa sekvestriranim

iznanjem grofa Thuro-Taxisa. Samostalni demokratski oantle erpe koristi za sebe, posto su im raskrali svu drugu sredstva zatvorili.

Ovu su otkrića „Novosti“ izazvala buru negodovanja kod čitave beogradske neovisne javnosti, koja traži strogu i bezodvlačnu istragu.

Puklik „Živita Hrvatska“ je izazovan. — Prigodom župskoga sleta zape ljuto-vina Rovinskoga u čitni vikari su omladinici iz Zagreba „Živita Hrvatska“; „Živita Hrvatski Sokol“; „Živita Hrvatska Gleda“, te ih je raditi povika kot predstojnik kaže ome zatvoriti, jer da tu povikama izazivju.

Međutim tamo prisutni zapovjednik oružničke postaje — imče rođeni Srbijane — uspiok onoga predstojnika Pajice, pustio je omlah omladinice, rekavši da Hrvati u Hrvatskoj smiju vikati Živita Hrvatska!

Eto dva mentaliteta, jedan patvoren, u drugi čist!

Hrvati neće smjeti nositi u batine. — Dok državne vlasti po licu i besovici dijele svojnu vjeranu oruže i municeju, dotle se Hrvatinu zabranjuje nositi batine. Prigodom župskog sleta došlo je u čitni oku dvadeset omladinaca iz Zagreba. Na kolovozu ih je očekao kot predstojnik Pajice i imčeset zadržao i oduzio im batine. Na protest omladinaca zasto be uzima batine i štrajma, odgovorio je da Srbi smiju nositi batine jer su oni imali elektaut. (Ausp. Pajice sigurno nije nikada bio da posjeti uze suob. stolu u Beogradu, jer da je to ikada učinio uvjeren bi se — protivio).

Iz Hrv. Rep. Selj. Stranke.

konferencija HRSS, i Hrv. zajednice. Danas je održan sastanak predsjedništva HRSS i HZ Sastanku su prisustvovali: dr. Srkulj, dr. Bazala, dr. Lorković, dr. Maček dr. Basariček, dr. Krnjević i dr. Buć Razgovorall su o momentanoj političkoj situaciji, naročito o audijenciji dra Korošca i Nikole Pašića na Bledu. Što se tiče optužnice protiv g. Radića i HRSS, saglasuju se, da je svrha ovoj kampanji samo ta, da se na g. Radića i na HRSS primjeni Ouznana i da se pokuša unijeti razdor u Blok, ne bi li potakli g. Davidovića, da se odrede akcije opozicionog bloka.

Prisutni u seljačku internacionalu. Prema izvještaju, potpisanom u našeg presjednika, otklanjanom u broju 29 „Slob. Doma“ hrvatska republikanska seljačka stranka je stupila u seljačku internacionalu. U izvještaju g. Radić potanko opisuje oprosnu večeru, koju je presjedništvo seljačke Internationale priredilo njemu i njegovoj pratinji u počast. Večeri su prisustvovali presjednik Ruskog Seljačkog Saveza, presjednik Seljačke Internationale, a imao je da prisustvuje i Čičerin, koji je u zadnji čas bio zapriječen

Političke vijesti.

Hrvatski učitelji, njih 400 skupilo se je u Osljeku na 5 ov. mje, gdje su proslavili petdesetogodišnjicu Hrvatskog učiteljskog društva „Zajednica“ Svi učitelji jednodušno su istupili proti svakom progibanju hrvatskih učitelja. Živiti ovakovi se množili i u našoj Dalmaciji!

Gradske vijesti.

Iz crne knjige. Dne 14. o. mje. na javnoj razpravi kot Suda Milo Jerinić je bio radi prestupka §. 11. zakona o štampi osudjen na dva dana zatvora i ako je dokazao sa spisima prijavljenim državnom odvjetništvu, da je on u pogledu promjena na uredništvu lista udovoljio zahtjevima gornjeg paragrafa. I ovu kaznu treba zabilježiti u crnu knjigu progibanja Hrvata pod Osloboditeljima.

Š. Kih „Krka“ omlno je u vrijeme prvu nagradu na veslačkoj utakmici u Splitu, pri natjecanju mladih društava. Nagradjen je pokalom Dru. Stalla.

O. Dinko Sirovica, bivši tajnik Šibenske općine, spjevao je jednu pjesmu za sutrašnji slet sokolaša u Šibeniku. U istoj se nalazi i ovi stihovi:

*U sujetskom silnom požaru
Spasen je barjak tvoj!*

U g. Sirovici se nismo puno prevarili, ali nikada nismo mogli vjerovati, da će on, koji je učestvovao u radu „Hrvatskog Sokola“ u Šibeniku, on, koji je sudjelovao njegovim Katvarijama, da će on tako luko zanijekati hrvatstvo i da će pjevati pjesme, izdajicama, koji su oskrnavili, onaj slavni *Hrvatski barjak*, pod kojim su šibenski Hrvati prodičili i Sokol i Šibenik, neustrajivo i junački vojujući, proti našim narodnim dušmanima, u kojem barjaku je taj isti g. Sirovica, onda oduševljeno i zaosno-hrvatski pjevao. Ali na želost mijenjaju se aremani, pa i ljudi u njima!

Prinac je, po kazivanju njegovih teliča, imao svakako prisustvovati sletu svoga Sokola. Međutim u zadnji čas je nastupilo razočaranje, jer je morao ostate u Beogradu. Poljujula mu se stolica. I tako su teliči ostali pokunjani pa nema više onog oduševljenja za sutrašnji dan. Hvala se

gospođa, kako su za taj slučaj bili pripravili nekoliko parobroda, koji bi dovezli preko hiljadu četniku i plasirali ih po Šibeniku, tako da se Hrvati nebitoga dana ni živi pokazali.

Izdav. i odg. ured. Mečić Niko.
Tisak: Pučka Tiskara — Šibenik

Producenti i trgovcima vina.

Novo prvovrsne bravstove vinske bačve, lakoujer i sa pocinčanim obručima, dobava odmah sa skladišta uz najjeftinije cijene.

Traže se preprodavači za Hrvatsko primorje Dalmaciju i Otoke ponude slati na:

ZAGREBAČKA TVORNICA BAČAVA D. D.
ZAGREB. I. Pošt. broj: 182.

Povreda stida izabrane novele od najboljega talijanskoga humorista Piigrillija. Dobije se po cijeni od Din. 25.— u knjižarnici Čulić i kod predvodica: ANTE ŠUPUK, ŠIBENIK, Poljana.

Nedvojbena obilježja

•Pravog •FRANCKOVOG: dodatka kavi- i to ime •Franck- i •mlinac- naročito se ističu na zovoj, smedje-plavo-bijeloj etiketi, za kutije.
•Pravi •FRANCK: a mlincem- nenadkriljiv je u aromi, teku i izdašnosti! —



Opletene bocune

(demižone) u svakoj količini od 3 do 50 litara razašiljem poštom ili željeznicom uz najjeftinije cijene. Veliki izbor staklene, porculanske i luksuzne robe. STAKLENE PLOČE svake vrsti, brušena i nebrušena OGLEDALA. REX i ULTREFORM boce i lonce za ukuhavanje voća preporuča

Staklana VJ. FRANZ, Zagreb
Jelačićev trg. 7.
Specijalno skladište ljekarskih bočica i laborat. robe.

„DRINA“ najbolji sapun

Proizvadjia sliedeće specialitete:

SAPUN

MARSEILLE bijeli i žuti
DRINA extra žuti
ZELENI BARI

Tražite odmah naše izvanredne ponude

Cijene umjerene — Poslužba tačna — Pakovanje u sanducima — Solidnim trgovcima prodajemo na isplatu uz pritek

„DRINA“ tvornica sapuna i svijeća d. s. o. j. u Šibeniku.